

Utbildningsnämnden

Statistik över personal och barn per förskola i Nacka 2015

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsenheten att samla in uppgifter om personal och barn per förskola avseende oktober 2015.
3. Utbildningsnämnden ger utbildningsenheten i uppdrag att med hjälp av externt stöd komma fram till fler sätt att som är verkningfulla för att öka andelen förskollärare

Sammanfattning

Utbildningsenhetens statistik för april 2015 visar att andelen förskollärare i förskolorna i Nacka var 32 procent, en nedgång från 36 procent i oktober 2013. Att förskolorna har en hög andel förskollärare i personalen har länge varit en prioriterad fråga för utbildningsnämnden, och utbildningsenheten menar att det är bekymmersamt att det inte går att se någon förbättring för Nackas del. Alla förskolor har dock tillgång till förskollärare, vilket är en förbättring, men femton förskolor har en andel som är under 20 procent. Dessa förskolor arbetar aktivt med att rekrytera, och flera har medarbetare som utbildar sig till förskollärare.

Ärendet

I juni redovisade utbildningsenheten Skolverkets/SCB:s statistik om personal och barn i förskolan för kommunen totalt avseende oktober 2014. Insamlingsmetoden för Skolverkets/SCB:s statistik har förändrats jämfört med tidigare år. Insamlingen görs numera från respektive huvudman och omfattar individuppgifter för barn och personal. Uppgiften om personalens utbildning hämtas i den nationella statistiken numera från register i stället för från förskolorna. Utbildningsenheten fick först i ett sent skede tillgång till uppgifterna per förskola. Då hade utbildningsenheten redan påbörjat en insamling från respektive förskola enligt samma upplägg som tidigare år avseende april 2015.

I detta ärende redovisas uppgifter om barn och personal per förskola från insamlingen avseende april 2015. Uppgifterna från de två mätningarna jämförs också.

Eftersom det är andelen förskollärare som ingår nämndens måluppföljning är det den uppgiften som framförallt redovisas och analyseras.

Jämförelse mellan Skolverkets/SCB:s och utbildningsenhetens mätning

I Skolverkets/SCB:s statistik var andelen personal med förskolläraryxamen 26 procent i Nacka i oktober 2014, vilket är strax under länssiffran på 28 procent. Det är också klart under andelen i riket, som var 43 procent. Personaltätheten 2014 var något högre i Nacka än i länet och riket. Antalet barn per årsarbetare var 5,0 jämfört med 5,2 i länet och 5,3 i riket.

I utbildningsenhetens statistik för april 2015 var andelen förskollärare 32 procent. Det kan jämföras med tidigare mätningar, där utbildningsenheten samlat in uppgifter på samma sätt. I oktober 2013 var andelen 36 procent, och i oktober 2012 33 procent. Andelen förskollärare har alltså minskat jämfört med 2013.

Att det finns en skillnad på fyra procentenheter i andel förskollärare i Skolverkets/SCB:s mätning i oktober och utbildningsenhetens mätning avseende april kan ha olika förklaringar. På riksnivå finns en skillnad på tio procentenheter mellan statistiken från tidigare mätningar och Skolverkets/SCB:s nya mätning, vilket pekar på att skillnaden över tid hänger samman med metodskillnader.

Både Skolverkets/SCB:s och utbildningsenhetens statistik har vissa kvalitetsbrister genom bortfall¹. Det är anmärkningsvärt att Skolverkets/SCB:s statistik inte granskats på förskolenivå, vilket innebär att uppgifter från några förskolor saknas, och för två mindre förskolor finns enbart uppgifter om barn och ingen personal. Dessutom finns skillnader i vad som mäts. I Skolverkets/SCB:s nya uppgifter visas personal med förskolläraryxamen enligt utbildningsregistret, medan utbildningsenhetens statistik visar förskolornas bild av personalens utbildningsnivå. Förskolorna kan ha räknat personer som förskollärare som inte tagit ut examen, som kanske har någon kurs eller tentamen kvar. Det kan förstås också vara så att utbildningsregistret har brister, till exempel vid redovisning av utländsk utbildning. Förskolor kan också ha räknat personer som förskollärare som har utbildningar som inte klassas som förskollärarytbildningar i registret.

En skillnad är att Skolverkets/SCB:s uppgifter avser oktober 2014, medan utbildningsenhetens avser april 2015. Utbildningsenheten har kontaktat de förskolor där

¹ I Skolverkets/SCB:s statistik saknas uppgifter saknas för sju mindre förskolor.

Även utbildningsenhetens insamling har ett bortfall. Pärlan, Pingvinen och Skuru förskolor har inte lämnat uppgifter i utbildningsenhetens insamling trots flera påminnelser. Duvan, som håller på att avveckla verksamheten, har heller inte lämnat uppgifter.

skillnaden är störst i antal förskollärare mellan de två mätningarna. Några förskolor har ingen förklaring till varför antalet är så lågt i Skolverkets/SCB:s uppgifter, och menar att uppgiften de lämnat till utbildningsenheten är den rätta. Några andra har rekryterat eller haft personer som kommit tillbaka från ledighet mellan oktober och april och har därför fått ett ökat antal.

Statistik per förskola

Alla förskolor hade i april tillgång till förskollärare. Tidigare år har det funnits enstaka förskolor som inte har tillgång till förskollärare. Antalet förskolor som har lägre andel än 20 procent förskollärare har istället ökat från 10 till 15 jämfört med 2013. Uppgifter saknas dock för några förskolor 2015.

22 förskolor har mer än 45 procent förskollärare.

Statistiken per förskola redovisas i bilaga.

Tabell 1 Statistik om förskolor

Andel förskolläre i Nacka	okt 12	okt 13	april 15
Antal förskolor med 0%	7	3	0
Antal förskolor med 0-20%	25	10	15
Antal förskolor med 45% eller fler	23	24	22

I den statistik utbildningsenheten efterfrågat har förskolorna uppmanats beskriva vilka strategier de har för att öka andelen förskollärare om andelen är låg. Fler förskolor beskriver att de har föräldralediga förskollärare som kommer tillbaka i arbete under kommande läsår, samt att de har personal under utbildning till förskollärare. Flera förskolor skriver att de har rekryterat förskollärare till hösten 2015. En del beskriver att de har förskollärare som slutar. Flera lyfter fram dilemmat att bristen på förskollärare försvårar möjligheterna att rekrytera.

Utbildningsenheten ställde en särskild fråga om hur många av förskollärarna det är som har legitimation för att bedriva undervisning i förskolan. Förskolornas redovisning visar att större delen av förskollärarna har legitimation. Fyra förskolor har förskollärare som inte har legitimation. Utbildningsenheten ställde en särskild uppföljningsfråga till dessa om varför och hur de ska göra att få in legitimerade förskollärare i verksamheten. En förskola har en legitimerad förskollärare som utvecklingscoach på 20 procent i verksamheten som handleder personal, samt en förskollärare i pensionsålder som inte skaffat legitimation. En förskola har två förskollärare med legitimation samt två som ansökt om legitimation och menar att uppgiftslämnaren kan ha missat detta då det var en förälder som skickade informationen. En förskola har en förskollärare som inte sökt legitimation och en anställd som går förskollärarytutbildning. Tjugofyra förskolor har även anställda lärare (totalt 30 årsarbetare). Nio förskolor har anställda fritidspedagoger (totalt 10 årsarbetare). I det insamlade materialet kan vi tolka in att det finns lärare och fritidspedagoger med legitimation för att bedriva undervisning i förskola.

Förskolor med låg andel förskollärare

Femton förskolor hade mindre än 20 procent förskollärare. Tre av förskolorna uppger att de anställer förskollärare i juni och augusti 2015. Tre förskolor beskriver att de går ihop med en annan förskola och ökar i och med det andelen förskollärare. KUL i Boo har gått ihop med KUL i Forum och driver en verksamhet i två lokaler. Sjöängens förskola får in Strandparkens förskolas barn och personal i sin verksamhet till hösten 2015. Sjöängen ökar då andelen förskollärare till 20 procent. Skogsgläntans förskola får in Ängslyckans förskolas barn och personal till hösten 2015. Skogsgläntan ökar då andelen förskollärare till 33 procent.

Några av förskolorna med låg andel förskollärare beskriver att de har personal under utbildning till förskollärare. En av förskolorna har en förskollärare som är föräldraledig och som därför inte räknas med i statistiken.

Förskolorna beskriver att de arbetar aktivt för att öka andelen förskollärare. Genom rekryteringsannonser, kontaktnät och genom att uppmuntra personal att utbilda sig. Två förskolor har lärare, fritidspedagoger och personal med annan utbildning för barn i verksamheten. En förskola med 25 barn har en förskollärare på 50 procent samt en vikarie under utbildning.

Utbildningsenhetens kommentar

Att förskolorna har en hög andel förskollärare i personalen har länge varit en prioriterad fråga för utbildningsnämnden. Målvärdet som nämnden beslutat är 45 procent, vilket inte nås. Det är bekymmersamt att det inte går att se någon förbättring. Situationen är likartad i hela länet, men Nacka ligger något under länsgenomsnittet. Svaren från förskolor som har låg andel visar att de arbetar aktivt med att rekrytera förskollärare, och också ofta att de ser att situationen kommer att bli bättre då medarbetare avslutat utbildning till förskollärare. Tidigare års uppföljningar av förskolor med låg andel har också visat att förskolor med låg andel aktivt försöker rekrytera. Tillgången till förskollärare verkar alltså vara det främsta problemet, och det är därför glädjande att fler nu utbildar sig till förskollärare i riket. Det är förstås viktigt att förskolorna i Nacka är attraktiva som arbetsplatser så att nya förskollärare vill söka sig till Nacka och att förskolorna är aktiva i sin rekrytering.

Utbildningsenheten har försökt öka andelen förskollärare genom att sätta ljus på frågan - visat upp bilder av läget för förskolor och även för föräldrar i Jämföraren, och förskolor med låg andel har fått redovisa vilka åtgärder de sätter in. Förskolor som saknar förskollärare kan inte längre fortsätta som förskolor, utan blir pedagogisk omsorg. Tillgången till förskollärare tas upp i utbildningsenhetens tillsyn/insyn, och kommer också att tas upp i kvalitetsuppföljningen med huvudmän i höst. Utbildningsenheten föreslår att vi även får i uppdrag att med hjälp av externt stöd komma fram till andra sätt att som är

verkningsfulla för att påverka utvecklingen på detta område. Detta bedöms rymmas inom gällande budget.

För att få en rättvisande bild av andelen förskollärare per förskola menar utbildningsenheten att enheten de närmaste åren behöver samla in statistiken direkt från förskolorna som tidigare då Skolverkets/SCB:s statistik i dagsläget inte granskas på förskolenivå. Det är dessutom svårt att bedöma utbildningsuppgifterna från registret. Insamlingen bör avse oktober. Skolverkets/SCB:s statistik kan också användas, då för att jämföra Nacka med andra kommuner.

Lotta Valentin
Enhetschef

Susanne Arvidsson Stridsman
Förskoleexpert

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Bilaga

Statistik per förskola

Statistik per förskola

April 2015		Inskrivna barn	Personal (årsarbetare)	Andel personal (%)		Barn per årsarbetare
				som är förskollärare	med pedagogisk högskoleutbildning	
Akademiska skolans förskola	fristående	43	8	13	13	5,4
Alabasterns Förskola	kommunal	61	12	42	42	5,1
Almdungens förskola	fristående	75	14	20	20	5,4
Amadeus förskola	fristående	77	17	18	24	4,5
Baqarsjöns förskola	kommunal	55	10	30	40	5,5
Barkbåten	fristående	36	7	46	46	5,5
Bergatrollets föräldrakooperativ	fristående	34	8	13	13	4,5
Berguddens förskola	kommunal	55	10	20	20	5,5
Björknäs förskola	kommunal	94	16	22	41	5,8
Blåbärets f koop	fristående	16	4	53	53	4,3
Boo Gårds förskola	kommunal	90	15	65	71	5,9
BooMullarna - I Ur och Skur	fristående	24	5	35	56	4,8
Bågens Förskola	fristående	87	16	50	50	5,6
Bäckalidens förskola	kommunal	82	14	29	29	5,9
Chrysolitens förskola	kommunal	90	18	27	33	5,1
Da Vinci-förskolan	fristående	47	10	18	18	4,8
Daggkåpans förskola	fristående	65	11	44	53	5,8
Eklunda förskola	kommunal	70	12	26	50	6,1
Eknäs Förskola	fristående	68	11	43	43	6,2
Finnboda förskola	fristående	116	21	50	50	5,4
Fiskarhöjdens förskola	kommunal	89	20	28	28	4,5
Fisksåtraskolans förskola	kommunal	75	15	21	21	5,2
Gläntans förskola	kommunal	77	15	19	19	5,2
Gröna Huset	fristående	68	12	31	31	5,6
Hedvigslunds förskola	fristående	83	14	35	35	6,0
Henriksdals förskola	fristående	80	13	46	46	6,1
Herrgårns förskola	kommunal	41	8	26	52	5,4
Humlan	fristående	20	3	49	49	5,8
Hästhagens förskola	kommunal	44	7	30	43	6,5
I Ur och Skur - Upptäckarna	fristående	25	7	8	23	3,8
Idungården	fristående	62	12	38	44	5,3
Igelboda	kommunal	56	9	33	44	6,2
Inspira i Älta	fristående	41	7	64	64	5,9
Johannes Petris förskola	fristående	154	27	41	41	5,8
Järvens Förskola	fristående	63	12	14	19	5,3
Kobbens förskola	kommunal	62	14	57	57	4,4
Kolarängens förskola	kommunal	55	11	44	44	5,1
Korallens förskola	kommunal	82	16	31	31	5,0
Krabbans förskola	kommunal	60	11	22	22	5,5
Kristallens förskola	kommunal	149	27	46	46	5,6
Kubens Föräldrakooperativ	fristående	30	8	24	48	3,6
Kul förskola i Boo	fristående	13	3	12	12	4,0
Kul förskola i Forum	fristående	5	2	19	19	2,5
Kulingens förskola	kommunal	87	17	11	16	5,2
Kummelnäs förskola	kommunal	146	23	33	33	6,5
Kyrkvikens förskola	fristående	74	13	47	47	5,8
Källans förskola	kommunal	73	14	21	36	5,4
Lekis För Fröna	fristående	17	3	55	55	5,0
Leklabets Förskola	fristående	20	4	52	52	4,8
LEKO	fristående	20	5	38	38	3,8
Lilla Maestro	fristående	38	11	27	55	3,5
Lilla Nacka	fristående	75	16	26	32	4,6
Lundsjöns förskola	fristående	70	13	24	30	5,6
Lupus förskola	fristående	36	8	7	7	4,8
Lusthusets förskola	fristående	65	14	34	34	4,6
Lyckolunden	fristående	17	5	20	20	3,4
Långsjöns förskola	kommunal	68	13	35	35	5,1
Lännersta Förskola	fristående	70	13	50	65	5,4
Lär i Nacka	fristående	79	15	27	27	5,3
Montessoriförskolan Castello	fristående	77	20	10	25	3,9

April 2015		Inskrivna barn	Personal (årsarbetare)	Andel personal (%)		Barn per årsarbetare
				som är förskollärare	med pedagogisk högskoleutbildning	
Montessorihusets förskola	fristående	78	14	34	34	5,4
Nacka Strands förskola	fristående	86	15	26	26	5,8
Neglinge gårds förskola	fristående	54	9	47	47	6,4
Nicke nyfiken allmän fsk	fristående	11	2	100	100	7,3
Nyckelpigans Förskola	fristående	73	13	35	35	5,5
Optimus	kommunal	36	6	51	51	6,1
Orminesnokens förskola	fristående	15	3	20	20	6,0
Pilen (fd Isis)	fristående	95	18	40	40	5,3
Pyramidens montessorifsk f-koop	fristående	20	5	39	39	4,1
Regnbågens förskola	fristående	50	6	27	27	9,1
Rensättra Förskola	fristående	71	13	31	31	5,5
Ringgården	kommunal	37	7	29	29	5,3
Saltisbarnens Montessoriförskola	fristående	23	4	50	50	5,8
Saltsjö-Duvnäs montessorifsk f-koop	fristående	24	5	22	44	5,3
Saltängens förskola	kommunal	129	24	37	37	5,3
Sigfridsborg	kommunal	84	13	31	38	6,5
Sjöängens förskola	kommunal	59	14	14	14	4,2
Skogsgläntans förskola	kommunal	41	6	17	17	6,8
Skogsstigens förskola	kommunal	80	18	16	16	4,4
Smörblommans Förskola	fristående	77	13	42	42	6,0
Solfjädern	kommunal	6	7	29	29	0,9
Solstrålen förskola	fristående	22	3	29	29	6,5
Solängens förskola	kommunal	54	10	28	38	5,4
Spiggens Förskola	fristående	34	7	29	29	4,9
Storstorkens Föräldrakooperativ	fristående	24	6	24	24	3,8
Storängens montessorifsk f-koop	fristående	16	5	38	38	3,3
Strandparkens förskola	kommunal	87	16	25	25	5,4
Sunnebo förskola	fristående	55	12	25	25	4,8
Svanens Montessoriförskola	fristående	33	7	48	48	4,5
Tallidens förskola	kommunal	57	9	33	33	6,3
Tuvans Förskola	fristående	84	16	22	22	5,1
Universums förskola	kommunal	49	9	20	20	5,6
Utskogens förskola	kommunal	126	26	21	24	4,8
Waldorflekskolan Stjärngull	fristående	24	4	53	53	6,3
Vikdalens barns föräldrakooperativ	fristående	22	4	25	25	5,5
Vilans skola	kommunal	170	28	38	38	6,0
Villa Caprifols Montessoriförskola	fristående	25	6	24	24	4,0
Vittra i Saltsjö-Boo	fristående	43	8	39	53	5,7
Värgärdet	kommunal	46	8	24	24	5,6
Växthuset	kommunal	100	17	24	29	5,9
Älta Gårds förskola	kommunal	45	9	34	46	5,1
Ängsbackens förskola	fristående	38	6	34	34	6,2
Ängslyckans förskola	kommunal	19	3	67	67	6,3
Östbacka förskola	kommunal	77	13	46	46	5,9
Nacka totalt		6150	1160	32	35	5,3
Nacka kommunala		3063	570	31	34	5,4
Nacka fristående		3087	592	33	36	5,2